

DOMOLJUB

— Pomena vsak tvečaj. Cena mu je 6 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezna številka se prodaja po 19 dinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1918.

Leto XXXI.

Mirovni predlogi.

Rusija je že predložila pogoje za splošen mir. Poglavitne točke so: Brez osvojitve in brez vojne odškodnine. Belgija, Srbija, Črna gora in Romunija se obnove. Za narode se prizna načelo samoodločbe. Kjer pa bivajo narodnosti mešane, tam se morajo s posebno postavo zavarovati pravice manjšin.

Naš vnanji minister grof Černin je odgovoril v imenu Avstrije, Nemčije in drugih zaveznikov: da se v prid miru odpovedo vojni odškodnini, če se odpovedo tudi nasprotniki; da se ne nameravajo s silo polastiti kakega ozemlja, ki so ga med vojsko zasedli; da ne mislijo oropati narodov samostojnosti, ki so jo v vojski izgubili; glede samoodločbe narodov in narodnih manjšin naj se pa prepusti vsaki državi, da sama po svoji ustavi ukrene, kakor se ji zdi prav.

Rusija je na to dejala, da se glede samoodločbe narodov mnenja bistveno ločijo, da pa je vendar pripravljena začetki se pogajati.

Tako so se začeli mirovni dogovori. Za svoje zaveznike je še določila Rusija deset dni, da se lahko mirovnim dogovorom pridružijo, če ne, utegne skleniti tudi brez njih posoben mir.

Iveri.

Zavist nikomur ni v korist!

Bogat je, kdor nima dolgov.

Sladkosnednost vzame denarnici vrednost.

Skupščina zaupnikov S. L. S.

Dne 27. decembra 1917 so bili povabljeni zaupniki obnovljene S. L. S. v Ljubljano na skupno zborovanje. Udeležence ki jih je bilo čez 600, je v gorkih besedah pozdravil voditelj zbora začasni načelnik-kanonik prelat Andrej Kalan; za namestnika je predlagal viteza Pogačnika.

V pozdravnem nagovoru je pojasnjeval g. govornik vzroke razdora, češ, da je dobil bivši načelnik v svojo oblast preveč poslov, ki jih ni mogel izvrševati; dalje da ni poznal našega vse-slovenskega stališča. Vsaka dežela naj ima svojo krepko politično organizacijo, vsi skupaj smo združeni v Vseslovenski ljudski Stranki. Iz tega vira se je tudi razvilo nasprotstvo glede volitve v delegacijo. Tisti, ki so na deželni stališču, so šli svojo pot, drugi široko organizacijo — pa svojo. V nadaljnjem je g. govornik pojasnil poizkuse, ki so merili na to, da bi se našla pot do soglasja in edinstva, da pa je struna počila ob izstopu dr. Šusteršiča in poslanca Jakliča iz Jugoslovanskega kluba.

Ob sklepu je povabil vse, ki so drugega mišljenja, na združenje in na skupno delo ter predlagal, naj se pošlje udanostna izjava Nj. Veličanstvu cesarju Karlu, kakor tudi presvetlemu knezoškofu ljubljanskemu.

Nato so se oglašali naslednji govorniki: Zupnik Finžgar je predlagal, da se obsoja poizkus združitve stranke. Sprejeto.

Poslanec Jarec je omenjal več reči: Obsojal je dualizem, grajal Stürgkhov sistem, ki je s črnimi črkami zapisan v zgodovini Slovenije. Nadalje je zagovarjal svoje postopanje o času, ko je pretila na Gorenjskem nevarnost begunstva; dotaknil se je tudi mirovniških pogajanj in naših zahtev.

Profesor Remec je predlagal zaupnico Jugoslovanskemu klubu in obžalovanje zaradi izstopa dr. Šusteršiča in poslanca Jakliča iz kluba. — Sprejeto.

Poslanec dr. L. Pogačnik je podal kratko zgodovino slovenskega naroda, ki je zgodovina trpljenja, in pa potek kulturnega dela med ljudstvom, odkar se je pričela razvijati S. L. S. V trpljenju in zapostavljanju smo se zavledli, da je naša rešitev v samostojnosti jugoslovanskega naroda. Doba splošne vojne dolžnosti, splošnega glada in gorja mora pomesti tudi s privilegiji narodov. Mučeništvo zmaga. Naše zahteve so kakor hudournik, ki se bo razrastle v veletok. Zaupno gledamo na ljubega vladarja Karla, ki je ob nastopu vlade obljubil enako pravico vsem narodom.

Zupnik Val. Zabret je naglašal načela, ki naj se po njih ravnaajo člani prenovljene S. L. S., v kateri imajo prostora vsi sloji. Kdor se pa ne drži načel sv. vere tudi v življenju, ne more

biti nje član, še manj pa, da bi prejel kak mandat ali zastopstvo. — V narodnem oziru želi S. L. S. sodelovati z vsemi Slovenci. Končno obžaluje govornik da je med stranko in precejšnjim delom duhovščine prišlo do nesporazuma, zato želi, da bi se čimpreje povrnila složnost. — Zborovalci so sprejeli resolucijo župnika Bajca, po kateri naj bi dr. Šusteršič, dr. Lampe, dr. Zajc, dr. Pegan in posl. Jaklič odložili mandate.

Pri volitvi načelstva so navzoči po vzkliku odobrili za načelnika g. prelata Kalana. Poleg predsednika so še izvoljeni v načelstvo: dr. Lovro Pogačnik, posestnik Janez Novak (Rače selo), posl. Ant. Kobi, posestnik Iv. Štrcin, stavbní mojster Iv. Ogrin, poslanec Jožef Gostinčar. —

V imenu štajerskih Slovencev je pozdravil zborovalce poslanec dr. Korošec, v imenu Korošcev ured. Smodej. Govoril je tudi poslanec Fon, kot poslanec Goriške, nakar je načelnik A. Kalan v ognjevitih besedah zaključil zborovanje.

Po končanem shodu zaupnikov S. L. S. je bil občni zbor Vseslovenske ljudske stranke. Med velikim odobravanjem je bil izbran za načelnika poslanec dr. Anton Korošec. V osrednje vodstvo spadajo vsi državni in deželni poslanci; v izvršilni odbor pa še sledeči gg.: načelnik S. L. S. And. Kalan, posestnik Iv. Brodar iz Hrastja; Mih. Moškerc, Jernej Ložar, Bogumil Remec (Ljubliana); dr. Holnjec, posl. Pišek Franc (Štajersko); dr. Gregorčič, Fon, dr. A. Breclj (Goriško); Grafenauer, Smodej (Koroško); A. Čok (Trst). — Izvršilni odbor: Korošec, vitez Pogačnik, Fon; tajnik Remec.

Dodatek.

V debato je prišel tudi naš »Domoljub«. Nekdo se je hudoval nad njim, češ, da je premalo goreče širil jugoslovansko idejo in vse, kar je v zvezi z njo, — in pa da v notranjih, domačih bojih ni imel izrazitega stališča.

Glede prvega: Nekaterim kritikom bi bilo svetovati, da bi bolj točno brali »Domoljuba«, pa bi se prepričali, da smo domalega v vsaki številki, odkar se je to vprašanje nanovo sprožilo, priobčili primerno opozorilo in poudarek naših jugoslovanskih zahtev. Uredništvo je mnenja, da je »Domoljub« tudi v tem oziru storil svojo dolžnost oziroma se seveda na razmere ogromne večine njegovih bralcev in na toliko in toliko nujnih vojskinih teženj našega ljudstva ter na gorje, ki tare v sedanjih stiski naš rod. Če je izpočetka, ko je naša jugoslovanska deklaracija šele proniknila na luč, ušla kratka beseda majhnega dvoma — kar se je pa že neshetokrat popravilo —, ali naj se to še sedaj umetno izrablja pred javnim zborom na način, ki bi se prilegel kakemu liberalnemu listu?

Glede drugega: Smer »Domoljuba« so začrtali naši katoliški shodi. S te smeri — hvala Bogu — še ni kre-

nil. Ko so se pojavile »strujec« v stranki, je »Domoljub« večkrat glasno klical in pozival na slogo, naj se nesporazumljenja pojasne in odpravijo, da pridemo skupaj; a strasti so se razpaljale dalje. »Domoljub« se ni mogel in smel odločiti za strastno, bojovito in neplemenito pisavo, ki se je naselila v del našega katoliškega časopisja, ker je bilo uredništvo vsled izjav in groženj, ki so dohajale, uverjeno, da bi bil tako odbit pretežni del naše zasluzne duhovščine. Ta pa je steber Katol. tiskovnega društva, ki »Domoljuba« gmotno podpira in mu je dolžno v dvomljivih slučajih dajati nasvete. Uredništvo se nikakor ne brani, ravnanje se po navodilih društva, oziroma konsorcija, ki naj določi pravec za bodoče. — Mimogrede še pripomnimo, da »Domoljub« pod sedanjim urednikom še nikdar ni opletal z besedami »fronda«, »jereb«, »šlepar«, tudi ni nikjer in nikogar »sirovo zmerjal« —, kar bi se po »Slovenčevem« poročilu z dne 28. decembra utegnulo »Domoljuba« po krivici oprtati. Ured.

Božični nagovor sv. očeta na kardinale.

24. decembra je papež Benedikt XV. sprejel kardinale, ki so mu prišli izraziti božične želje. Kardinal-dekan Vannutelli je v imenu kardinalskega kolegija prebral adresu. Sv. oče se je zahvalil nato pa izvajal: Že četrtrič bomo zaradi vojske praznovali božične praznike žalostno. Kot pastir človeštva nismo mogli mirno gledati strašne morije, toda naša prizadevanja za mir so padla v praznoto. To nas je močno bolelo. Tolaži nas pri tem le misel, da je bilo naše mirovno delo seme, kateremu bo dal Gospod toplote, da bo vzkalilo in zrastle, tolaži pa tudi zavest, da smo storili svojo dolžnost kot zastopnik Kralja miru. Prav ste rekli, gospod kardinal, v svojem nagovoru, da te strašne svetovne žaloigre ne bo prej konec, dokler se najgorečnejša želja, da pospešimo uro, ko se sodobna človeška družba vrne v šolo evangelija. Šele potem, ko današnji slepci spregledajo in gluhi preslišijo, bo težko preizkušnemu človeštvu došla blagovest miru. Nato se je sv. oče v toplih besedah spominjal osvoboditve Jeruzalema, s čimer se je uresničila davna želja očetov. V Jeruzalemu so nekoč rezali oljkine vejice in jih polagali k nogam Kralja miru s klici: Hosana sinu Davidovemu! Dogodki, ki so se pravkar odigrali v Jeruzalemu, govore svojo posebno govorico, ki nas potrjuje v pozivu na narode, naj se vrnejo k Bogu. Kajti v Jeruzalemu niso blagoslavljali koga, ki bi se bil predstavil v imenu oboroženih, marveč tistega, ki je prišel v imenu Gospodovem. Papež je sklenil z iskrenimi željami kardinalom, škofom in duhovnikom ter vsem, ki z njim dele hrepenenje, da bi se svet kmalu povrnil k Bogu in prejel od njega v dar zopet mir.

Cesarjeva zahvela za 7. vojno posojilo.

Cesar je izdal naslednje lastnoročno pismo:

Ljubi dr. baron pl. Wimmer!

Z velikim veseljem sem vzel na znanje Vaše poročilo o sijajnem uspehu 7. avstrijskega vojnega posojila, ki mu gre posebno v sedanjem času posebna važnost. Bankam, hranilnicam, zadrugam in zavarovalnicam, ki so se tudi pri izpeljavi posojila sijajno obnesle, vsem osebam, ki so se s požrtvovalnostjo in patriotičnim navdušenjem udeleževale nabiralnega dela, posebno duhovščini in učiteljstvu, potem časopisju, ki so ob težavnih razmerah uspešno podpirali važno akcijo, gre moja cesarska zahvala.

Pred vsem pa velja moja zahvala avstrijskemu prebivalstvu, ki je sledilo mojemu klicu ter je svojo vsikdar preizkušeno zvestobo do cesarja in domovine znova dokazalo.

Uspeh 7. vojnega posojila je nov mogočen korak naprej na poti do miru, za katerega prosim Vsemogočnega v blagor mojih narodov.

Laksenburg, 22. dec. 1917.

Karel m. p.

Pregled po svetu.

Bankerot v Franciji. Navadno govorimo o bankrotu, kadar država ni več zmožna, da bi plačevala denarne obveznosti. Kako je v tem oziru na Francoskem, ne moremo naravnost izpovedati. To pa vemo in lahko izpovemo, da je ondi že davno nastal verski bankerot. Pečat na ta polom je bil pritisnjen, ko so framasoni l. 1905. v francoski zbornici sprejeli postavbo za ločitev Cerkve od države. Od takrat prezira francoska vlada vsa verska čuvstva francoskega ljudstva kolikor le more. V nobenem odloku se ne imenuje več božje Ime, vsem državnim in mestnim oblastnikom je naravnost prepovedano, da bi se smeli udeleževati cerkvenovpeljanih molitev in pobožnosti. Ta proticerkveni tok se tudi v strašnih vojnih letih ni prav nič omilil; in vendar se šteje, da je na Francoskem 98% katoličanov. Tu se vidi, kam pride dežela ali država, če prepusti vajeti versko brezbriznim ali pa celo brezbožnim in framasonskim politikom.

Nedavno je bil vložil kardinal Sevin, nadškof v Lyonu, pri vladi prošnjo, ki jo je podpisalo 180.000 oseb, naj bi predsednik in ministri zaukazali narodne molitve v imenu Francije in za Francijo. Vlada je prošnjo odklonila.

Kmalu nato se je obrnil prav ta kardinal na vlado, naj bi pripustila, da se vrnejo v deželo izgnane redovne sestre, da bi se posvetile strežniški službi v vojaških bolnišnicah. Prošnja je bila brezuspešna. Odgovor se je glasil, da ni nobeni sestri prepovedan povratek; ker so pa redovi in kongregacije prepovedane, ni mogoče, da bi posamezne re-

dovnice na Francoskem živele. Čudna dežela! Zoper redovne hiše so se ondodni državniki zarotili, dovoljujejo pa ustanavljati zavode in hiše, ki služijo nemoralnosti, okuženju in pohujšanju.

Zmede na Ruskem. Mirovna pogajanja veselo napredujejo; žalostneje pa se sučejo notranje zadeve razrahljane Rusije. Vse gre narazen. Državljanska vojska uničuje moči dobremu ruskemu narodu, ki nima nikjer prave moralne zaslombe. Mir hoče, a razni voditelji ga tlačijo v morijo. — Angleži in Francozi spletkarijo, naj bi se Ukrajina ne pridružila posebnemu miru. Ententa je pripravljena priznati Ukrajino za glavno rusko državo in za središče prenovljene Rusije. Ukrajinska narodna banka naznanja, da bo začela izdajati lastne bankovce in tudi kovani denar.

Anglija in Francija trdovratni. Angleška vlada je prejela zopetno povabilo Rusije za mirovno pogajanje, izjavlja pa, da ni nastopila nobena taka nova okoliščina, ki bi vsled nje Anglija izpremenila svoje stališče. — Podobna trma se drži tudi francoske vlade, ki se priverja, da ima samo eno pot do miru: zmago.

Razne novice.

Mirovna pogajanja.

Na seji 22. t. m. so ruski delegati izjavili, da izpolnjujejo jasno izraženo voljo ruskih narodov, naj bi se kmalu sklenil splošen, pravičen mir, sprejemljiv za vse. Z ozirom na sklepe splošnega kongresa delavskih in vojaških odposlancev in vseruskega kmečkega kongresa opozarja ruska delegacija, da smatra za zločin, če se vojska nadaljuje le v svrhu aneksij. Slovesno naznanja svoj sklep, da podpiše takoj pogoje miru, ki konča to vojsko temeljem navedenih pogojev, ki veljajo brez izjeme za vse narode enako. Z ozirom na navedena načela je ruska delegacija predlagala, naj se pogajajo o miru z ozirom na sledeče točke: šest jih je.

1. Ne dovoljuje se nobena nasilna združitev ozemelj, ki so jih med vojsko zasedli. Čete, kiso jih zasedle, se v najkrajšem času umaknejo.

2. V polnem obsegu se ponovi politična samostojnost tistih narodov, ki so jo med vojsko izgubili.

3. Narodnim skupinam, ki pred vojsko niso bile politično samostojne, se jamči možnost, da potom ljudskega glasovanja odločijo svojo pripadlost k tej ali drugi državi ali o svoji državni samostojnosti. Glasovanje se mora tako izvesti, da se pri tem jamči za popolno neodvisnost pri oddaji glasov vsemu prebivalstvu dotičnega ozemlja vstevši izseljence in begunce.

4. Za ozemlja, kjer bivajo mešane narodnosti, varuje pravico manjšine posebna postava, ki velja za samostojnost narodne kulture in za samoupravo, če je praktično izpeljiva.

5. Nobena vojskujoča država ni obvezana, da plača drugi državi takozvane vojne stroške. Povrniti se morajo kontribucije, kjer so jih morali plačati. Kar tiče nadomestil izgub zasebnikov vsled vojske,

se poravnajo s posebnim zakladom, v katerega prispevajo tisti, ki so se vojskovali, po proporcju. —

6. Kolonialna vprašanja se odločijo upoštevajoč načela, ki so se obrazložila v točkah 1—4.

Zastopnik Avstrije grof Černin je kot pooblaščenec četverozveze podal nato izjavo, da zamorejo vodilne smeri ruskega predloga biti podlaga razgovorom in da zastopniki osrednjih velesil soglašajo z načeli za takojšnji mir brez nasilnih osvojitvev in brez odškodnin. Slovesno naznanja sklep četverozveze, da podpišejo takoj mir na temelju označenih pogojev, ki so enako pravični vsem vojskujočim se velesilam. Černin je nato povedal svojo sodbo glede posameznih točk; prilagodil se je večinoma in nasplošno besedilu predlogov, tako da je mogel voditelj ruskih zastopnikov z zadoščenjem priznati, da delo na poti do splošnega miru zadovoljivo napreduje in da ga veseli odkrita izjava, podana po zastopniku četverozveze. —

Da pa se morejo tudi narodi, ki se njih vlade še niso bile pridružile pogajanjem za splošni mir, seznaniti z zgoraj označenimi načeli za splošni mir, se je sprejel 10 dnevni odmor (od dne 25. decembra 1917 do 4. januarja 1918). Med tem so se pa nadaljevala pogajanja o tistih točkah, ki se tičejo posebej Rusije in četverozveze. — Kongres za splošni mir bi bil v Stockholmu.

Svetovna vojska.

Nov uspeh vzhodno od Aslaga. 9000 ujetnikov. Brezuspešni italijanski napadi na Monte Tomba. Angleži se nameravajo umakniti iz Macedonije in poslati v boj na tem bojišču Grke. — V Rusiji zmagujejo boljševiki. — Boji v Palestini se nadaljujejo

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Zopet uspeh. V gorah med Asiagom in Pieve pritiskajo naše armade trajno na sovražnika. Iz dosedanjih bojev v tem prostoru bi se dalo sklepati, da namerava naše vojno vodstvo s krepkimi sunki polagoma zdrobiti in zrušiti sovražno fronto in nasprotnika prisiliti, da se umakne za Adižo. Skoro vsak teden izvedejo naše armade v gorah kak udarec, ki utere novo vrzel v sovražno fronto. Boji v tem ozemlju in v tem letnem času so silno težavni. Vsled mraza, snega in dežja morajo čete mnogo prestati.

23. in 24. decembra so čete maršala Conrada dosegle nov uspeh. Vzhodno od Asiaga in zapadno od Brente so po silnem topovskem ognju naši napadli sovražne postojanke, osvojili dve gori: Col del Rosso in Monte di Val bella in ujeli pri tem nad 9000 Italijanov. Besni italijanski protinapadi so bili vsi odbiti.

Italijanski protinapad na Monte Tomba. Med Brento in Piave so Italijani v zelo neprijetnem položaju. Vzhodno od Brente so naši zasedli višinske grebene in od tu že lahko opazujejo, kaj se godi v beneški nižini, kamor streljajo z dalekonosečimi topovi. Poleg tega grozi Italijanom nevarna obkolitev iz tega prostora, zato je razumljivo, da so skušali s protinapadi vreti naše nazaj z višinskih grebenov. Monte Asolone, zlasti pa Monte Tomba sta bila pretekli teden pozorišče krvavih bojov. Najtežje italijansko topništvo je v veliki množini namerilo svoj ogenj na grebene, ki jih drže avstrijske in nemške čete. Toda naši in zavezniki so se dobro utrdili, tako da topovski ogenj ni mogel omajati njih postojank. Ko so potem Italijani naskočili v velikih masah, se je zrušil njih naskok v našem ognju.

Ruske homatije. Spor med boljševiki in Ukrajinci se najbrž razreši mirnim potom. Ob Volgi in Donu pa še vedno divja državljanska vojska. Kaljedin in Kornilov še vedno grozita s precejšnjo močjo vladi boljševikov. Pri Rostovu je Kaljedin pre-

za 100.000 ton, in za 20.000 ton rezerv. 1000 železniških strojev, ki jih grade v Ameriki, bodo prepeljali na Francosko in jih tam porabili za prevazanje čet.

Češko-slovaške čete v Italiji in na Francoskem. Dokler niso v Rusiji prišli na površje boljševiki, so ruske oblasti z velikim pritiskom delale na to, da med našimi ujetniki — nabero prostovoljcev za posebne »češko-slovaške« čete, ki bi šle v boj proti lastni državi. Iz teh so res sestavili nekaj čet, ki so se že borile proti naši armadi v Galiciji. Odkar je pa v Rusiji zmagala mirovna stranka, so postala tla za te čete — prevroča. Če Rusija sklene mir, se tem zapeljanim revežem ne obeta nič kaj dobrega —! Mnogo jih je zbežalo na Francosko, kjer sestavljajo češko-slovaško divizijo. Tudi v Italiji so vprizorili med slovanskimi avstrijskimi ujetniki podobno agitacijo, kakor nekdanj v Rusiji in so že sestavili iz teh večje oddelke, ki jih nameravajo uvrstiti v italijansko armado, oziroma poslati na Francosko. Tako počenjanje moramo obsojati. Kolikim revežem bo na ta način za vedno onemogočena vrnitev v domovino!

proti Bolgarom. Italijani so iz Macedonije že itak odpeljali velik del svojih sil. Angleži dobro čutijo veliko nevarnost, ki jim preti v Siriji in Mezopotamiji, če sklene Rusija z osrednjimi silami mir. Potem bi Turčija vrgla lahko vse svoje armade na Angleže, kar bi bilo lahko za nje usodopolno. Za ta slučaj bi rabili Angleži velikih rezerv, ki jih skušajo dobiti od — solunske armade.

Zanimive so razmere v Italiji. Po velikanski katastrofi ob Soči in Tilmentu, ki je povzročila med ljudstvom silno pobitost, so si Italijani že opomogli. Vojno časopisje je italijansko ljudstvo zopet zazibalo v sladke upe na zmago. Revolucija, ki so jo nekateri pričakovali v Italiji, ni prišla, pač pa je narastlo sovraštvo proti »barbarom« — Nemcem in Avstrijcem. Časopisje je ljudstvo zopet tako obdelalo, da misli bolj na zmago kot na mir, prijatelji miru pa se morajo — skrivati!

Podobne razmere vladajo tudi na Francoskem, Angleškem in v Ameriki. Prijatelje miru smatrajo kot veleizdajalce domovine.

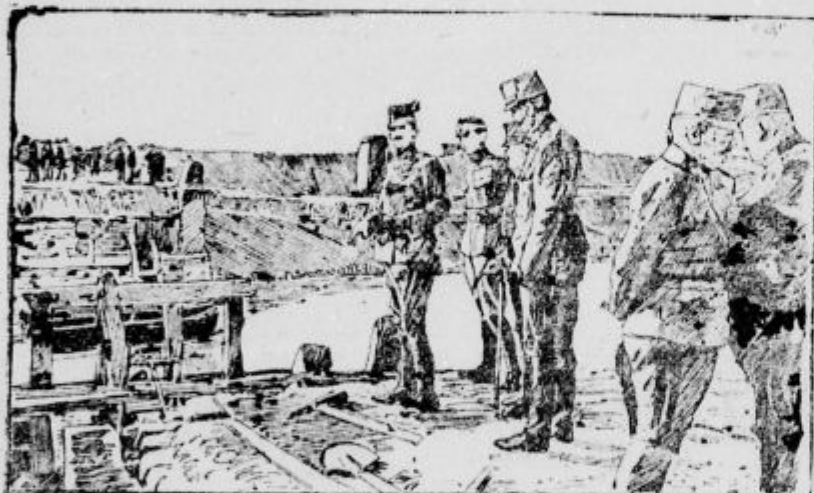

Tedenske novice.

Novoletno poklostvo. Ljubljanska duhovščina se je zadnji dan leta 1917. zbrala v knezoškofskem dvorec, da izrazi svojemu prevzvišenemu nadpastirju vdenostna voščila za novo leto. Stolni dekan mil. g. Matija Kolar se je v jedratem nagovoru spominjal bridkosti minulega leta, ko nas je poleg drugih nadlog begal že tudi strah begunstva. Hvala Bogu, da smo bili rešeni in da se na vzhodu že svita zarja miru. Bog daj, da bi prevzvišeni s svojo duhovščino kmalu mogel zopet nadaljevati delo v sredi slovenskih mož in mladeničev, ki so na bojišču in si tako žele sreče miru in skorajšnje povrnitve na svoje domove!

Presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič se je v iskrenih besedah zahvalil za častitke ter istotako izražal upanje, da se bo povrnil mir in z njim sreča v našo domovino. V svojih molitvah prosi vsak dan ljubelega Boga, da bi mogli srečno prestatati zlasti sedanjo krizo v domovini. Priporoča to zaedvo molitvi duhovščine. Tudi to poskušajo je Bog pripustil; samo prosimo, da bi izšli iz nje brez škode.

Ob mejniku starega in novega leta. Bilanca pravkar preteklega leta nasplošno zaenkrat še ni kaj prida zadovoljivejša od prejšnjih dveh vojnih let. Breme vojske tlači prave vse s čedalje ostrejšo silo; tožbe, da pojema versko-nravno življenje, ne marajo utihniti. Pogled v bodočnost je mrkel in nas navdaja s strahom, ko vidimo tako nevarno razcepljenost zlasti po domovini, razcepljenost, ki jo dan na dan še pogloblja podivjanost in razdrapanost po našem časopisju. Nikakor pa ne bi bilo umestno, če bi se vdajali obupnim mislim, če bi vse te dogodke, ki jih moramo smatrati za poizkušnjo božjo, gledali v preveč črnih barvah. Na bojiščih je lani osorej kazalo izdaleka slabeje, ko je bila skoraj z zasmehom zavržena naša ponudba mi-

Cesar Karel ob Tilmentu.

magal vladne čete in zasedel to mesto, pri Bjelgorodu so pa podlegle Kaljedinove čete. Tudi Kornilov je doživel pri Harkovu občuten poraz. Tako se zdi, da nadvladujejo boljševiki položaj vedno bolj in bolj.

Ukrajinci so se pa brez boja polastili vse jugozapadne fronte in imajo v rokah tudi romunsko fronto. 4. 8. in 11. armada je v rokah posebne ukrajinske vlade.

Boji v Palestini se nadaljujejo. Londonska uradna poročila javljajo, da angleška armada prodira dalje proti severu in proti vzhodu. Turške čete se umikajo dalje. Angleži so zapolnili 99 havbic, 400 voz, 40 strojnih pušk, nad 7000 pušk in okrog 58.000 artiljerijskih krogelj.

Ameriške priprave. Prva ameriška armada, ki jo nameravajo poslati Združene države v Evropo, bo štela 500.000 mož. Zato bo potrebnih 10.000 železniških voz. Štiri morska pristanišča so posebej priredili za vkrcavanje čet, tako da v njih lahko 25 ladij naenkrat sprejema moštvo na krov. Za prevoz teh čet je potrebnih 250 ladij. Amerika bo potrebovala ladij

Na zapadu ni bilo posebnih bojov. — List francoskega ministrskega predsednika Clemenceaua izvaja: Vedno se trdi, da sporazum Nemčijo gospodarsko oblega, da jo z njenimi zavezniki preмага. Taka sodba pa ni pravilna. Tekom svetovne vojske si je ustvarila Nemčija v nevtralnih deželah velike možnosti, da se založi z živežem; Nemčija oblega pravzaprav države sporazuma s svojimi podmorskimi čolni. Nemška strategija je povsod napadalna. Vsi znaki kažejo, da bo Francija najbrž februarja bodočega leta izpostavljena najboljšežnejšemu napadu; čete osrednjih velesil bodo nastopile proti Calaisu, Parizu in proti Verdunu. To bo najstrašnejši napad v svetovni vojski, ki jo morebiti odloči.

Macedonska armada odpoklicana? Ententa namerava velik del macedonskih čet poslati na druga bojišča. Seveda je zato potrebno, da Grčija pridruži vso svojo armado solunski, radi tega zastopniki entente z vso silo pritiskajo, da Grčija mobilizira vso svojo armado in jo vrže v boj

ru. Danes pa stojimo kot zmagovalci trdni, zraven se pa svita zvezda miru na vzhodu. Pa tudi notranje zadeve bo lažje urediti, ko bomo dosegli zaželjeni mir, ko se bodo povrnili na svoje domove naši vrli fantje in možje. Bog daj, da bi se to kmalu zgodilo! Zaupajmo trdno v božjo previdnost, ki nam pošilja vse te trde poizkušnje. Naj iz njih dozori bogata in blagoslovljena žetev za bodočnost.

Narodni svet. Izvršilni odbor V. L. S. bo osnoval narodni svet; vsled tega je sklenil, da stopi v dogovor z vsemi strankami, ki so se izjavile za jugoslovansko deklaracijo.

Jugoslovanski deklaraciji so se s krepkimi izjavami pridružile še naslednje občine: Radeče, Polica, Ribnica, Kostanjevica, Sv. Gregor, Sorica, Žalina, Lože, Želmalje, Št. Vid nad Cirknico, Št. Jošt pri Kranju, Gozd pri Kamniku, Struge, Dvor pri Žužemberku, Cerkno na Goriškem, Prem, Smrje, Čelje, Janežovo brdo, Kilovče, Ratežovo brdo, Križe pri Trzihu, Dolenjavas pri Ribnici, Horjulj. — Zadnje dni so se jelo oglašati tudi štajerske občine, ki objavljajo navdušene oklice za Jugoslavijo.

Smrtna kosa. Na sv. večer je umrl na Viču pri Ljubljani gospod Jos. Lavrič, vinotržec in posestnik. Pokojni je bil mož miroljubnega in blagega značaja; dolgo vrsto let je bil cerkveni ključar, občinski odbornik in načelnik ondotne posojilnice. — Naj bi se sloves krščanske in poštene rodbine Lavričeve podedeloval od roda do roda. Rajnemu pa Bog daj večni mir!

Ljubljanska livarna zvonov (tvrdka Samassa) je praznovala 23. decembra 1917 stoinpetdesetletnico obstoja. V livarni je bilo izdelanih vsega skupaj 7200 zvonov.

Popolnoma uboge sirote v starosti od 4.—12. leta bo skušala Dobrodelna pisarna (Ljubljana, Kolodvorska ulica števil. 35) oskrbovati oziroma izročiti v varno oskrbo. Prosilci naj se obrnejo na omenjeni naslov.

Umrla je v ljubljanskem uršulinškem samostanu M. Stanislava Skvarča, stara 70 let. Pokojna je bila dolgo vrsto let zgledna in marljiva učiteljica ter vzgojiteljica.

Električno luč so vpeljali v novomeško kapiteljsko cerkev. Prvikrat je zablestela na Sveti večer ob polnočnici; cerkev je bila do zadnjega kotička razsvetljena.

Ogenj je vpepelil 25. decembra v Prigorici pri Dolenji vasi hišo čevljarja I. Starca. Pogorela so tudi vsa živila in vsa obleka. Uboga družina s 6 otroki — je popolnoma brez vsega.

Vojaške novice.

Prebiranje letnika 1900. bo v dneh od 14. do 18. januarja 1918. Zglaševanje bo zaukazano prve dni januarja.

Srebrno hrabrostno svetinjo in Karlovi četni križec je dobil korporal Anton Zupanc 17. pp., doma s Krke.

Vojaški dom v Ljubljani. Na frontah se je vsled želje presvetlega cesarja ustanovilo doslej okrog 900 domov. Za bodočnost bo pa treba oskrbeti po garnizijskih mestih stalne in večje vojaške domove, kjer se bodo vojaki v prostih urah zbirali, izobraževali, kjer bodo imeli priliko in pripravne prostore za pošteno razvedrilo. V Ljubljani je imel odbor za preskrbo vojaških domov dne 27. decembra sejo, pri kateri se je sklenilo, da se ta odbor razširi in da se v zgoraj označene namene razglasi primeren oklic za nabiranje nadaljnjih prispevkov. Dosedanja vsota znaša 13.968 K 40 vin.

Zopet nekaj za izložbeno okno in razstavo. Vse ročno črtane, risane in slikane razglednice naših prijateljev-vojakov imamo razvrščene na vpogled v izložbenem oknu Katoliške tiskarne. Zanimanje zanje je splošno. — Te dni smo dobili dva nova izdelka: Ena razglednica (s svinčnikom risana) predočuje vojaka, ki kleče moli ob grobu svojega padlega tovariša. Nadpis: Vesele praznike in srečno novo leto želijo vsem prijateljem in znancem spominjajoč se padlih tovarišev gorenjski fantje: Čtv. Čamerik Fr., des. Drinovec Fr., inf. Lipar Jože, Štupar Fr., Kos Jan. — Druga barvasta risba kaže našega korenjaka, ki je na straži zagrabil berzaglijerja za šop in zavijtel puško nad njim. Podpis: Vsem bralcem »Domoljuba« voščimo veselo novo leto 1918. San. korp. Richlij Ivan, enol. prost. des. Karel Klein, podd. Mrvar Fr., podd. Schiefer, čtv. Ant. Napotnik, č. sluga Jos. Valjavec, podd. A. Pavlin, Jurij Škobir, A. Zupančič, Martin Šket, Rudolf Skrinjar.

Padel je na južnem bojišču četovodja 17. pp. Ivan Rožanec. Bil je blag mladenič ter vzoren katoličan. Na svidenje nad zvezdami! — Tovariši.

V blatu! Tu na Italijanskem neprenehoma dežuje. Ko se ustavi dež, nastane silen veter, ali jih je pa še več, da se kar pretepajo v zraku. Nato se usuje naenkrat toča. Ko ta preneha, pa pride zopet dež, tako da se ne more zemlja nikdar osušiti. Blata imamo toliko, da je joj. Pred nekaj dnevi se mi je zgodilo, da mi je ob 12. uri ponoči, ko sem se vračal s poljske straže, obtičal v blatu čevljev in sem ga le s težavo zopet našel. Lastnoročno naslikana in priložena karta naj to pojasni. (Hvalo lepo! Je že na razstavi!) Končno iskreno pozdravljamo vse bralce in bralke »Domoljuba«, posebno pa slovenska dekleta. Des. Jožef Pangerčič iz Mengša; Ivan Verbič, Vrhnik; Lovrenc Zalaznik, Horjulj; Maks Turner, Šmarjeta; Franc Žoher, Leopold Zlodej, Resnik na Pohorju; Franc Žibret, Plantna; Golouh Janez iz Slivne; Anton Budja, Štajersko; des. Fr. Kjun, D. M. v Polju; Iv. Jenko, Preska.

Šole v goriških Brdih. Pod Lahom se je v vseh šolah v Brdih poučevalo izključno le laški. Slovenski jezik je bil Italijanom »lingua barbara« — barbarski jezik. Marsikje niti v cerkvi niso smeli slovenski pridigovati; tuintam so bili nastavljeni italijanski duhovniki, ki domačega ljudstva seveda niso razumeli. Cerkev so se razbile v Števerjanu, v Gornjem Cerovem, v Podsabotinu, v Podsenici, Ljudje se sedaj vrača-

jo na svoje domove. Vipolžani so doma, v Kojskem in Cerovem jih je tudi že veliko, nekaj na Števerjanu.

Ustugo bi storil, kdor bi naznanil, kaj se nahaja črnovojnik Janez Žun, svoj čas pri I. R. 27. — M. G. Abt. I., Poizveduje in stroške plača njegova sestra Ivana Štrukelj, Poljane, p. Št. Vid nad Ljubljano.

Vsled propasti Rusije se je ustrelil ruski delegat v Brest-Litovskem, general Skalon. Pravijo, da ga je propast Rusije tako zbegala; drugi so mnenja, da je bil živčno bolan. Poprej je bil na rusko-romunski fronti.

Pozdravi za novo leto 1918. Z italijanskega bojišča pozdravljajo: podlovec Bremsak Fr., četovodja Riez Fr., podlovec Valjavec Fr., vodja patrole Kocjančič Jožef. — Vsem dolenskim dekletom pošiljamo pozdrave in voščimo srečno novo leto vsi tukaj pri Piave se nahajajoči dolenski fantje in možje, posebno pa: poddesetnik Fr. Andolsek, Struge; poddesetnik P. Bric. — Fantje cesarjevičevega pešpolka voščimo vsem znanim srečno novo leto 1918: desetnik A. Zupanc, Martin Pavšič, J. Gaber, J. Platnar, Jurij Potočnik, J. Pfafar. — Dragi »Domoljub«! Ti si srečen, vsak teden lahko obiščeš našo hišo. Nesi domačim ta pozdrav, ker ga jaz ne morem: Srčne pozdrave pošiljam iz lepe Benečije vsem Gorenjcem in Gorenjkam. Tukaj ob reki Piave vsi nestrpno pričakujemo, da nam »Domoljub« sporoči rajsko-veselo novico: Mir! O, daj, dobri Bog, da so zdaj zadnji vojni božični prazniki! Korp. Anton Ceterin. — Vsem beguncem iz Goriškega, kjerkoli se nahajajo, želi topničar Jož. Rudež srečno novo leto in vrnitev v domovino. — Fantje s Kranjske pošiljajo pozdrave iz dežele italijanske, od tam, kjer oranže cveto: četovodja Iv. Doskuč, desetnik Iv. Gregorič, korporal J. Jamec, narednik Iv. Ovčar. — Iz romunskega bojišča, kjer se slabo počutimo, pozdravljamo vse domače: Zaletel Fr., št. Vid; Strumat Iv., Zdenska vas; Pavlič Fr., Mala Brusnica; Stražar Al., Kamnik; Eržen J., Mojstrana; Erman Jož. — Veselo in srečno novo leto-1918 želi s tirolske fronte vsem bralcem in braikam »Domoljuba« Anton Petkovšek iz Zaplane pri Vrhnikih. — V visokih gorah, v snegu se spominjamo Tebe, dragi »Domoljub«, in Tvojih cenjenih bralcev na naši rodni zemlji. Pristrčno pozdravljamo vse Tvoje bralce in vse slovenske fante, ki so še doma in posebno pa tudi naša slovenska dekleta! Na svidenje, ko napoči zlati čas miru! Desetnik Ruželj Alojz, des. Križ Adolf, poddesetnik Gašperšič Ivan, poddes. Kurent Fr., Vozel Martin, Medic Franc, Korošec Simon, Bizjan Andrej, Plut Martin, Červan Nikolaj, Pevc Jožef, Strajnar Franc, Bartol Franc, Rajer Fortunat, Frelj Franc, Zore Franc, Šporlar Anton, Štrmole Ivan, Premk Ivan, Jožef Ribič iz Moravč, vsi pri oddelku strojnih pušk. — Veselo in srečno novo leto voščijo slovenski fantje pri žični železnici v Tirolah: Peregrin Breznik, Janez Germ, Franc Štigel, Anton Gorjup, Jožef Koren, Anton Bukarica. — Podpisani ranjeni vojaki pošiljajo pristrčne pozdrave domačim, znancem in prijateljem »Domoljuba« iz zapadne Češke, mesta »Nirsko« (Neurn). Obenem želimo veselo novo leto z upanjem in nado, da bo to leto konec svetovne vojne in se snidemo v mili domovini. Četovodja Blaž Kaplenik, inf. Ivan Kobše, topničar Ivan Tomazič. — Iz beneške ravani pošiljam Vam, cenj. uredništvo, srčne pozdrave in sporočite v »Domoljubu«, da želim vsem bralcem vesele božične praznike in srečno novo leto. Franc Naglič iz Sp. Bernika na Gorenjskem. — Slovenski fantje, ki se nahajajo pri c. kr. gorskih strelcih v Admontu, želijo vsem bralcem »Domoljuba« srečno novo leto: četovodja Žlindra Janez, Litija; desetnik Medic Joško, Cerknica; desetnik Strel Filip, Ziri; poddest. Jerman Franc in Malavašič Ciril, Vrhnik; Avšič Janez, Kleče; Japelj Rudolf, Verd pri Vrhnikih. — Veselo in srečno novo leto želimo vsem dekletom in fantom — fantje 17. pešpolka: pod. Albin Prijatelj, Le-

opold Kožar, Anton Stepič, Joki Fridolin iz Trebnjega, des. Šterk Janez, četovodja Avguštin Lud, poddes. Bernik Avg. — Iz dežele pomaranč in citron voščimo srečno novo leto vsem Dolenjcem in Dolenjкам, zlasti pa še našim staršem, bratom in sestram in vsem znancem sledeči Dolenjci, ki se tukaj na Laškem dostikrat spominjamo lepe Dolenjske: Franc Štibernik iz Luč pri Žalni, Franc Gerden iz Martinje vasi; Franc Kramar iz Matene pri Igu; Jernej Marolt od Janč pri Litiji; četovodja Franc Kastelic iz Knežje vasi pri Trebnjem. — Vsi smo trdno prepričani, da se v novem letu 1918 vidimo že na lepem našem Dolenjskem. V to pomoz Bog! — Srčne pozdrave pošiljamo fantje in mošje 17. pp.

ter voščimo srečno in veselo novo leto: des. Alojz Darovec iz Prečnje; des. Jožef Rožanc, Krško; podd. Anton Tavčar, Stara Loka; inf. Matija Drgoš, Cernomelj; Janez Strah, Dobropole; Nušič Anton, Hrastje. — Vsem dragim, ki so doma, in vsem čitateljem »Domoljuba« pošiljamo slovenski fantje in mošje najiskrenejše pozdrave in srčno voščilo za novo leto 1918: Sterle Ivan, Osredek; Fatur Andrej, St. Peter; Pleško Gašper, Dobrava, sedaj v bolnišnici v Tullu p. Dunaju. — Srčne pozdrave in voščila za novo leto pošilja vsem znancem in prijateljem iz rumunske fronte Franc Bregant iz Zlebov. — Srečno novo leto želijo slovenski fantje iz strelških jarkov na italijanskem bojišču: Des. Šepc Janez, podd. Vidergar Ivan; podd. Peterc Franc, Oražem Josip iz Moravc; Srebrnjak Matija, St. Jernej; Pirc Ivan, Ihan; Mohar Iv., Krašnja; Bavdaš Franc, Krtina. — Imamo pa tukaj na Italijanskem slabo vreme; živalic nam tudi ne manjka. — Novoletne pozdrave od reke Tiltment pošiljajo slovenski fantje možnarskega oddelka vsem bralcem »Domoljuba«, posebno slovenskim dekletom. Ob enem pozdravljamo tudi našo bodočo Južoslavijo, ter kličemo: Bog jo živi! Ognjičarja: Ropotec in Pogljaj; desetniki: Kovačič, Bitežnik, Flis, Pudina, predmojstri Jelenc Jožef, Lončar Fr., Maurič A., Ozvald, Mazej Fr., Janež Ant., Jenček J., Novak Rudolf, Mencingar J., Sega Mat.; topničarji: Keržič Avg., Kočevar Jan., Kristenčič Mih., Zajc Jan., Palonšek Fr., Poljanec Al., Polenc Fr., Pahor Alojzij, Zibert K., Grič Janez, Mole Jin., Misja Alojzij, Solar Jožef, Ponikvar Jan., Zlobec Fr., Šinkovec Fr., Ilerič Janez, Rijovec Vinc., Toman Fr., Petkovšek Fr., Ostrouška Jan. — Iz strelških jarkov ob reki Piave pošiljajo pozdrave: čtv. Gorjanc Fr., des. Klavžar Lovrenc, podd. Železnik Janko in Bradeško Franc; strelci Osel Janez, Brajkovič Joško, Fabjan Alojzij, Andolšek Ludvik, Pekolj Janko. — Srčne pozdrave iz tirolskih sneženih planin, Nadlov, Špelč Josip, Vrbovec; podlovci: Telban Franc, Borovnica, Lunder Jan., Potok; Renko Anton, Renke pri Litiji; Jemec Jakob, Zeje; Perko Mih., Križec; Iovci; Cufer Jan., Trtnik, Podbrdo, Gracelj Nikolaj, Ribno; Skrbe Franc, Žužemberk; Pustavrh, Črni vrh; Kastelic Jan., Trebnje; Stimec Jan., Basliva Loka; Rahne Vinc., Rača; Pavž Franc, Ihan; Kočevar Ignacij, Viseje; Stanovnik Jurij, Log; Obranič Jože, Potok; Klinar Jakob, Koroška Bela. — Veselo in srečno novo leto voščijo podpisani fantje gorskega pešpolka vsem kranjskim dekletom in fantom, kar jih je še doma in jim kličemo: Na veselo svidenje v tem novem letu! Zajedno pošiljamo najsrčneješe pozdrave iz beneške ravnine! Enolet. prostov., čast. aspirant Božnar Anton, Črni vrh nad Polhovim Gradcem; Strelci: Kragelj Franc, Bača; Prešeren Valentin, Homec; Straus Alojzij, Griblje; Trček Fr., Brezovica; Kralj Jurij, Miko Jakofčič in Michael Straus, Criblie; Plevel Ivan, Homec; Jakob Kokalj, Dorgomen; Andrej Klemenčič, Plešivica; Debevc Ivan, Vnanje gorice; Demšar Ivan, Poljana nad Škofjo Loko; Primožič Fr., korp., Škofja Loka; korp. Šnabelj Franc, Tržič pri Kranju; Kalan Jožef, Godešče pri Šofji Loki; Dolinovič Alojzij, Malo Raševo; Malenšek Martin, Semič; podd. Perčič Franc, Tolmin; Voglar Martin, Selca, Krško; Pirc Franc, Gržeča vas, Krško; Shoda Jožef in Matoz Janez, Krško.

Razne novice.

Za spomenik umrlemu dr. J. E. Kreku se je nabralo do 18. decembra 32.869 K 36 vin. — »Zadružni Savez« v Splitu je nabral pri dalmatinskih članicah za spomenik okroglo 15.000 K. — Za »Krekov dom« so darovali duhovniki kamniške dekanije 326 K; v isti namen je naklonila Živino-rejska zadruga za kamniški okraj 2000 K; njeni odborniki in nadzorniki pa skupno 1575 K.

Ni treba več. Za potovanje po Kranjskem, Koroškem in Štajerskem ni treba več potnih listov, ker so te dežele izločene iz vojnega ozemlja; pisma se smejo oddajati v zalepljeni kuverti, ker je odpravljena cenzura.

V zrak je šla ladja »Split« v pristanišču na Reki. Na parniku je bilo 30 vagonov karbida, vina in drugega blaga. Od posadke (13 mož) jih je 5 ranjenih. En mornar je umrl. Vsled eksplozije so popokale vse šipe po bližnjih hišah.

Naši ujetniki na Ruskem. Položaj naših ujetnikov v Rusiji se je znatno izboljšal. Trockij je podpisal odlok, ki oprošča ujetnike prisilnega dela.

Sladkor — žito. Z Dunaja se poroča, da dobi Štajerska v kratkem 50 vagonov sladkorja in 100 vagonov žita iz Ogrske. Nas pa tolažijo s tem, da je dovolj sladkorja, samo pripeljati ga ni mogoče zaradi prometnih ovir. (?)

Če že ni prepozno. 12 težkih bitk je bilo ob naši Soči na slovenskih tleh. Naši ljudje so trpeli, naši slovenski domovi so porušeni, slovenski begunci so morali dve leti s strahom in obupom čuti, kako se razdira delo naših pridnih rok ob Soči... Svetovno časopisje je seznanilo ves svet s soškimi pokrajinami, a kako? Tako, da bo vsak tujec mislil, da tu ob Soči prebiva le italijanski, ali pa nemški rod. Kateri nemški ali inozemski list je že zapisal toli opevano in proslavljano našo Sočo s pravim imenom? Svet pozna smo »Isonzo« in »Isonzo«. In drugi kraji? Same spake in spakedranke, dišeče po laškem in nemškem kroju so spravljali v vojna poročila. Človeku se milo stori, ko to bere in sliši. Kdo naj pomaga? Zdarj je skoraj prepozno. Če se pa da izpeljati, naj županstva povsod nabijejo na kaži-potnih in občinskih in drugih tablah pravilna slovenska imena. Morda bi tudi slovensko planinsko društvo poseglo vmes.

Črnogorski kralj Nikita, ki je star 76 let, je na smrt bolan in je nevarnost, da boleznj ne zmagaja; tako se poroča iz Francije preko Švice.

Dopisi.

Iz Čateža. V ponedeljek, 17. decembra 1917 se je ponesrečila Amalija Brežar iz Vrha-Čatež pod Zaplalom. Šla je z očetom v gozd sekati drva. Ko sta podžagovala majhen gaber, je deblu padlo na Amalijo, ki se ni mogla hitro umakniti. Udarjena na sence je bila takoj mrtva. Zastonj so bili klici matere in očeta, Amalija ni več slišala. Bila je v dvajsetem letu, pridna in skrbna za hišo, ne-

ugnana za delo. Pogreba se je udeležila Marijina družba z zastavo. V cerkvi je za slovo izpregovoril g. župnik ganljive besede, da so se vsi solzili. Dekleta-pevke so ji zapele na domu in pri odprtem grobu žalostinke. V tolažbo domačim je zlasti to, da je nekaj dni poprej opravila sv. spoved in prejela sv. obhajilo. Ne vedoč, da bo za vedno uro.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Zlato in bankovci. Avstro-ogrška banka je decembra prvič v vojski izdala svoje poročilo. Zlata in zlatega denarja ima v rokah za 264.190.000 K, srebra za 54.942.000 K. Na tujem ima v zlatu 60 milijonov kron. Razen tega ima še terjati v zlatu 755.871.000 K. V začetku vojske je imela banka v blagajni zlata za 1094.9 milijona kron, torej ima zdaj 830.7 milijona kron manj zlata, kakor julija 1914, čeprav so vse cekine, ki so bili v prometu, pobrali. Kam je šlo naše zlato? Nekaj gotovo v Romunijo za žito, nekaj v Švico kot plačilo za živila in drugo blago.

Naši državi je posodila banka 9040 milijonov kron, ogrski pa 4158 milijonov kron. Bankovcev je v prometu za 17.740.158.000 K, torej še precej več, kakor smo zadnjič poročali. Zlata imamo malo, papirja veliko. — Po postavi se mora napraviti iz 1 kg čistega zlata 3280 K zlatega denarja, torej je 1 kg zlata vreden 3280 K. Zdarj, ko se je po poročilu finančnega ministra začela veljava naše krone v inozemstvu dvigati, stane 1 kg čistega zlata v Stockholmu 11.000 K. Veljava krone na tujem ni posebno velika.

Vrednost denarja. Sicer je izgubil denar vseh držav, ki so v vojski, veliko na svoji veljavi, denar nevtralcev pa je postal še več vreden. Pred vojsko je imel angleški denar največjo veljavo. Za 1 funt šterlinga (24 K pred vojsko) so dali popred na Danskem, Švedskem in Norveškem 18.159 K, zdaj le še 12 K, v Stockholmu na Švedskem le še 10 K tamošnjega denarja. Angleški denar je torej izgubil 34—45 % na svoji veljavi. Dokler se niso Amerikanci udeležili vojske, je kraljeval dolar, kot prvi denar na svetu. Škandinavska krona je veljala v miru v Njujorku 26.50 centov, torej malo več, kakor četrti del dolarja, zdaj dajo zanjo 45.5 centov, skoro polovico več. Prav huda je z ruskim denarjem. Pred vojsko je bilo treba dati za 10 šterlingov angleškega denarja 94.57 rubljev, zdaj 350.

Nemška marka se tudi ne počuti boljše. Pred vojsko je bilo treba dati

80 mark za 100 frankov, zdaj 146. Pred vojsko je veljalo 100 švedskih kron 112.50 M, zdaj 233 M, torej več, kakor še enkrat toliko. Tudi Nemci skušajo uvoz kolikor mogoče omejiti in zamenjati le blago za blago. To je pa ravno isto, kar se zdaj pri nas povsod godi. Ni čudno, če so živila povsod vedno dražja.

Kupčija z Rusijo. Odkar so se začela mirovna pogajanja z Rusijo, imamo upanje, da se razmere naglo izboljšajo. Še pred diplomati so šli naši in nemški trgovci v Rusijo, da se domenijo zaradi kupčijske zveze. Vkljub vojski ima Ruska še vedno neizmerno rodovitne zemlje. Pred vojsko je dala Rusija od $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ vsega žita, kar ga je Evropa na tujem kupila. Žita je torej gotovo še veliko v Rusiji. Treba bo le kupčijsko zvezo in prevoz organizirati. Razen žita so dajali Rusi zelo veliko lesa, petroleja, jajc, prediva, masla, kož, usnja, raznih tropin in zaklanih živali. Vse te reči se bodo gotovo še zdaj od tam dobile. — Rusi bodo pa po-

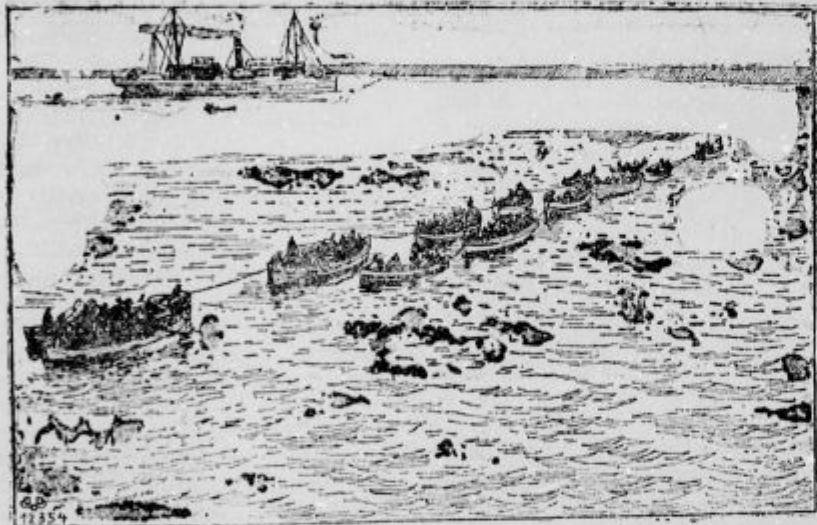
množina municije, avtomobilov, strojnih pušk in metalcev min. Dobili so 30 železniških strojev (lokomotiv) in več sto voz za velike železnice, ki jih zdaj že naši rabijo. — Velikanska je tudi množina vojaških oblek in montur. Vse naše vojake bi lahko na novo oblekli. Ruski delavci so imeli že zelo ponošeno in strgano obleko. Zdaj so jim kar laško dali in tako iz Rusov Lahe naredili. Prav veliko je bilo tudi perila, čevljev in usnja. — V Benečiji je veliko tovarn za obleko. V Pordenone so Lahi sami zažgali tovarno, ki je imela 30 tisoč bal bombaža, iz katerega bi se napravilo 45 milijonov metrov blage. Skoro vse druge tovarne so dobili naši nepokvarjene v roke in zasegli velike množine vsakovrstne obleke, kotenine in drugega modnega blaga. Posebno veliko je bilo svile. Tovarne za svilo delajo zdaj kar naprej, seveda za nas, ne za Lahe. Tudi tovarne za usnje so še nepoškodovane. Dobili so tudi veliko množino živil. Armadi ni bilo treba nad en mesec poslati nobene hrane na

že izginila vsa suha rebra, ki so bila značilna za uboge vojaške konje. Tudi zelenjave je zelo veliko. Goveje živine je toliko, da bo zadostovala celi armadi za dalj časa. Zato se zdaj pri nas toliko manj zahteva. Prav veliko je tudi rib. Ribji lov bodo vojaško organizirali. V Furlaniji je dosti mrež in sukanca za to uspešno delo. Za civilno prebivalstvo bodo oddali manufakturo in svilo, veliko vina, sadja in riža. Ogrski minister za prehrano se je hvalil, da bodo dobili Ogrji svoj del, najbrž polovico. Seveda dobijo svoj del tudi Nemci.

Cene za vino. Osrednja komisija je namesto dosedanjih vinskih cen, določila nove ravnalne cene po naslednji lestvi: Za srednje vino avstrijskega izvora pri kleti pridelovalca 300 K hektoliter. Za srednje vino avstrijskega ali ogrskega izvora v vseh deželah — izvzeta je samo Češka — v veletrgovini: Za vino v sodih, belo, hektoliter 375 K, rdeče 395 K, v steklenicah belo po 7 desetink litra 4 K 20 v., rdeče 4 K 30 v. V gostilni ali v podrobni trgovini belo vino v sodih liter 4 K 60 v., rdeče 4 K 80 v., belo, točeno v gostilni, 5 K 80 v., rdeče 5 K 90 v., čez ulico belo 5 K, rdeče 5 K 10 v. V gostilnah »p o d v e j o« liter 3 K 20 v. Kot srednje vino se smatra vino, katero je po izgledu, okusu in duhu nepokvarjeno in ima kot belo vino 9—10, kot rdeče 10—11 volum-odstotkov alkohola. Za vina, ki imajo manj alkohola, veljajo od kleti pridelovalca naslednje cene: Če ima belo vino 8—9 % alkohola, rdeče pa 9—10 %, 270 K hektoliter, 7—8 % pri belem in 8 do 9 % pri rdečem vinu 240 K, 6—7 % pri belem in 7—8 % pri rdečem 210 K, 5—6 % pri belem in 6—7 % pri rdečem 180 K, 4 do 5 % pri belem in 5—6 % pri rdečem 150 K. Ravnalna cena za vino od ameriških trt, ki same rodijo, od izabele in enakih manjvrednih vrst znaša pri kleti pridelovalca za liter 1 K. — Vse se nam dozdeva zelo nejasno, zlasti glede volumnih odstotkov, ki so pri nas neznani. Vrh tega je tudi nazivanje »srednje« vino tako splošno, da se ne ve, kje se začenja in kje konča.

Protest. Kranjski deželni odbor je vložil najodločnejši ugovor pri vseh merodajnih mestih zoper sedanjo revizicijo krompirja na Kranjskem. Poudarjal je, da je dežela popolnoma izčrpana in da se je bati lakote na kmetih in popolnega pomanjkanja semenskega krompirja prihodnjjo pomlad. Odklanja že vnaprej tolažbo, da se pošlje na pomlad semenski krompir iz Galicije in Ruskopoljske, kajti ta krompir nikakor ne uspeva v naši zemlji. Deželni odbor je zahteval, da se revizicija takoj ustavi in se za konsumente (nepriredovalce) oskrbi takoj gališki ali poljski krompir, ki je za jed pač dober, za seme pri nas pa neprikladen.

Sadjarski tečaj. Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi tudi to leto sadjarski in viničarski tečaj za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v sadjarstvu ali viničarstvu.

Izkrcavanje čet na otoku Oesel v zalivu Rige.

trebovati naše stroje in orodje, zamenjali bomo.

Iz Romunije so doslej izpeljali vsega žita 200.000 vagonov. To so grozne množine! Ko bi vse to razdelili pri nas med ljudi, bi prišlo na vsakega človeka v celi državi čez 40 kg. Vojnega ministra so v delegacijah vprašali, kam je šlo to žito. Odgovoril je, da tja, kjer je bila največja potreba, vsega pa zdaj še ne more povedati. Ostalo je le še precej turščice za pomlad. Kar smo pa na Srbskem pridelali, je prišlo v našo državo.

Razno. Češka je nabrala novembra 84.000 kg masla za mesta. — Vsi zvonovi, ki jih je država pobrala, so tehtali 12 milijonov kg. Kranjska sama je dala skoraj poldrugi milijon, torej osmi del vse množine, desetkrat več, kakor povprečno druge dežele.

Laški plen je zdaj pregledan in preštet. Nabrali so čez 3500 topov, med njimi nad 1000 srednjih in težkih. Vrednost samo teh znaša 1000 milijonov kron. Zraven pride še nepregledna

Laško. Koliko tisoč vagonov se je samo s tem prihranilo. Moke so dobili malo, tudi pšenice ni bilo veliko, toda zelo veliko turščice. Furlani imajo že tako največ turščice, ki jo puste na polju, dokler ni popolno suha. Zdaj je ni so mogli v naglici spraviti. Naši so skoro vso zasegli. Tudi v bližnjih mesecih se mora poznati ta laški plen. Med turšičino moko bodo mešali vojaki moko, ki jo bodo od zaledja dobili. Dajati bo treba le tretji del vse potrebščine. Očiščenega riža ni veliko, toda veliko so dobili pri Piave neoluščenega riža. Cesar je ukazal, da so nekaj vagonov tega riža razdelili za Božič med revne Durnajčane. Kave in čokolade ni bilo posebnost veliko, prav dosti pa fig, limon in drugega sadja. Vina je bilo toliko, da ga ima vsa armada za dalj časa zadosti. Dobili so veliko vina: Marsala, še več pa Chianti. Zdaj seveda ne marajo vojaki našega cvička.

Dobro se godi vojaškim konjem. Na Krasu je bil zanje vedni post. Zdaj imajo v obilju sena, da so pri mnogih

Sadjarški tečaj bo trajal od dne 15. februarja do 15. maja 1918. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let naprej. Sadjarški vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa 10 K na mesec. Viničarski tečaj bo trajal od dne 15. februarja do 31. oktobra 1918. Sprejme se 8 učencev v starosti od 15 let naprej. Viničarski učenci dobijo istotako brezplačno stanovanje in hrano v zavodu, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje za sadjarški in viničarski tečaj je vlagati pri kulturnem oddelku deželnega odbora v Ljubljani, najkasneje do 15. januarja 1918. Prošnjam je treba priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico.

Zadružništvo. Glavna skupščina Zadrugne zveze v Ljubljani je bila 27. dec. 1918. Po poročilih glavnih upravnikov se je odobrili računski zaključek za l. 1916. Rezerva znaša 214.175 K 76 vin. — Za načelnika je izvoljen dr. A. Korošec. V načelstvu so: župnik in poslanec Grašič iz Istre, župnik Val. Zabret, posl. dr. L. Pogačnik, posestnik Štrcin iz Komende, župnik A. Koller, župnik J. Podbevšek, ravnatelj E. Legat, župan homski Pirnat, prof. Remec, stotnik Kump, prof. dr. Hohnjec iz Maribora, ravn. Jovan, uredn. Smodej iz Celovca, posl. Demšar. — Po deželah Zvezinega okolišča se razdele večlanjene zadruge tako-le: Kranjsko 326, Štajersko 120, Koroško 43, Goriško 6, Trst 6, Istra 80, Dalmacija 4. — Promet l. 1916 je znašal 373.203.236 K 40 vin., vloge 54.135.749 K 55 vin.

— **Trgovski in zadrugni tečaj za invalide.** Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani, Kongresni trg št. 2, se otvori v januarju štirimesečni tečaj za invalide. Poučevalo se bode slovensko in nemško dopisje, računstvo, trgovsko in zadrugno knjigovodstvo, trgovinstvo, zadrugništvo in zadrugno pravo, zavarovanstvo, tesnopisje, strojepisje in lepomisje. Tečaj je brezplačen. Slušatelji dobe učne pripomočke brezplačno. Ustmena in pismena pojasnila daje ravnateljstvo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Skrivnosten tat.

Resnična dogodbica iz zaledja.

Poletna noč je objemala prijazno kresniško dolinico. Motna večerna zarja je še vedno obrobila julske gorve, odkoder se je žulo voljo grmenje težkih topov za bojno črto. — Vas Zakrižje je božal tihi mir; oni, katerih petje je odmevalo nekdanj ob zvezdnih večerih, stoje daleč od rodni koč, na straži domovine. Le starci, so ostali doma in pa nedorasla mladina, glavna opora družin in zapuščenih mater.

Mnogo nedoraslih fantov šteje zakriška vas; pridni so in pogumni, domovina jih bo vesela, kadar nadenejo orožje in jo pojdejo braniti. Zbrali so se, da se razvedre po mučnem delu, na vaški trati. V živahnih pogovorih o tovariših in svojcih na bojišču, jim je tekel večer. V stolpu vaše podružnice je odbilo enajst.

Naenkrat mlada družbica utihne. Najstarejši, Koželov Nacek, pomigne tovarišem kažoč na bližnjo vaško pot. Vsi so napeto opazovali.

Po poti sredi vasi se je pomikala čudna postava. Nosila je dolgo, belo krilo, gornji del telesa ji je pokrival črn plašč in glavo visoka čepica. Počasi, opiraje se na palico, je korakala po vasi.

Kakor srne so se poskrili mladeniči med hiše in drevesa, da tako skriti ogledajo nenavadno prikazen. Ta pa je sluteča nevarnost izginila na gostem vrtu. Najdalje jo je mogel opazovati Koželov Nacek. Pravil je, kako čudovito hitro se je prikazen manjšala ter se izgubila slednjic v nočni temi...

Navsezgodaj se je raznesla govorica o čudni prikazni po vasi. Mnogo se je ugibalo in marsikaj uganilo; nihče pa ni mogel dognati kaj gotovega. Šele nastopno jutro je prineslo presenetljivo odkritje.

Dragar, imovit zakriški posestnik, se je odpravil na kupčijo. Odprl je omaro, v kateri je hranil svoje premoženje, da napolni z bankovci usnjato denarnico. Išče po vseh kotih, a ne najde ničesar. Kakor kafa so izginili njegovi tisočaki. Kam naj teče, na koga naj se obrne? Teka po sobi, kliče ženo in otroke, tarna, izprašuje, a noben mu ni mogel dati zaželenega odgovora. Tudi orožništvo, ki je stvar raziskovalo z največjim zanimanjem, ni moglo izslediti ničesar.

Različne govorice so jele krožiti po vasi. Splošno je bilo mnenje, da tat ni kaka tuja oseba in da je s tatvino nočna prikazen v ozki zvezi. Sum je letel na tega in onega, mnogo nedolžnih je bilo obdolženih. Začele so se preiskave; nekdanj tako tiha vas je postala gnezdo vražjega prepira, čigar posledice so bile tožbe in nepotrebna sodnijska pota.

Pravi tat pa je tičal v dobrem skrivališču, da ga živa duša ni mogla odkriti. Manjkalo pa mu je izkušnje zrelega tatu, kar potrjujejo naslednji dogodki.

Preteklo je od tega štirinajst dni. Na Zakrižje je legel prvi večerni mrak. Pri Dragarju so večerjali, le najmlajša petnajstletna hčerka je zrla skozi okno. Naenkrat vzklikne ter se plašno odmakne. Uzrla je veliko, belo ženo, plazečo se ob zidu hiše. Preden se je deklica upala vnovič pogledati na nenavadno prikazen, je že padlo skozi okno nekaj trdega ter obtičalo na tleh zraven mize. Bil je papirnat zavitek, ki ga je hčerka pobrala ter položila na mizo. Odprli so ga. V njem je tičal drug zavojček z — bankovci; bilo je tisoč kron. Tat je del vsote vrnil ter jo zopet neopaženo odkuril. Ko so pozneje Dragarjevi iskali in begali po vasi, niso našli ničesar sumljivega.

Dragar je pričakoval, da mu skrivnostni tat vrne še ostalo vsoto, a minuli so tedni, potekel je mesec, ne da bi se zopet pokazal. Mož je izgubil slednje upanje. Slutil ni, da več kakor preiskovanje in poizvedovanje doseže zvitost in prekanjenost izkušenega moža.

Dragarja je obiskal prijatelj iz mesta, ki ga je tatvina silno zanimala. Zdelo se mu je sicer težka uganka, ki jo je pa treba na vsak način rešiti. In zaprla sta se v sobo, kjer sta se na skrivnem dolgo pomenkovala.

Drugo jutro se je Dragar s prijateljem odpeljal v mesto. Ženi je povedal, da gre iskat učenega moža, ki mu bo navedel pripomočke, da najde skritega tatu. Vaščani pa so pripovedovali, da pripelje iz mesta policijskega psa, ki bo s tem, da povoha papirni zavitek, našel sled in skrivališče onega, ki je povzročil tatvino in z njo toliko nepotrebnih sitnosti. Nestrpno so čakali Dragarjevega prihoda.

Tat pa, ki je neopažen tičal med vaščani, se je tresel in trepetal. Kaj bo, ako ga res najde ona čudna žival! Kako ga bo sram, vrhutega pride pa še kazen, zapor, posmeh in zaničevanje! Kako naj prepreči morebitne neprijetnosti? In sklenil je, kar se mu je zdelo najbolj pametno: vrniti ukradeni denar.

Večerilo se je. Na vrtu pred Koželom so se igrali otroci; krik mladostnih grl je odmeval po vasi. Najbolj glasen je bil ta večer osemletni Kocjev Franček; slutil ni, da čaka ravno njega izvesti važno naročilo.

Na jasnem nebu je zamigljala večernica. Tedaj se približa igrajoči se deci zal mladenič, gosposko opravljen; pred Franckom obstane, ga prijazno nagovori ter se s tem takoj prikupi šegavemu dečku. Stisne mu v levico mal dar, v desnico pa mu položi papirnat zavitek z naročilom, naj ga ponese Dragarjevi materi in naj ga ji da prav v njene roke. Resno mu je zabičil, naj ne izgubi, potem pa je izginil v večernem mraku...

Franček je vestno opravil dano naročilo. Kako se je čudila Dragarica, ko

je v zavojčku zagledala ukradeni denar! Obsula je dečka z različnimi vprašanji; ta pa ni mogel drugega povedati, kakor, da mu je denar izročil zal mladenič, ki ga ni poznal.

Pozno na večer se je Dragar vrnil iz mesta. Prišel je sam, brez izmišljenega policijskega psa in je komaj mogel verjeti, da se je stvar tako imenitno obnesla. Preštel je denar in našel celo pogrešano vsoto. Poskočil je veselja ter pritisnil vrnjene tisočake na srce.

Zopet je bilo govorjenja in ugibanja po Zakrižju in okolici. Ime skrivnostnega tatu pa se še do danes ni izvedelo.

— Briunski —

4. vojni božič.

Sveta noč je prišla
kot nekdanja leta,
tiste radosti pa ni
kakor njega dni...

Jaslice so v kotu
kot nekdanja leta,
a bleščečih lučic ni
kakor njega dni...

Miza je še v kotu
kot nekdanja leta,
podprtnika pa na nji
ni kot njega dni...

Še stoje zvoniki
kot nekdanja leta,
a zvonjenja ga pa ni
kakor njega dni...

Zene in dekleta
se solze krog jaslic,
fantov, mož jih zraven ni
kakor njega dni...

Vojna vse je vzela,
vojna in smrt bela,
in zato te svete dni
nas srce boli...

Vide.

Tedenska pratika.

Četrtek, 3. januarja: Sv. Genovefa, zaščitnica Pariza. (Glej življenjepisi!)

Petek, 4. januarja: Sv. Tit, škof.

Sobota, 5. januarja: Sv. Telesfor, papež. — Sv. Simeon, stolpnik.

Nedelja, 6. januarja: Razglasenje Gospodovo in praznik Sv. treh kraljev. Spomin treh knezov (Gašpar, Melhior in Baltazar), ki so prišli nebeško Dete moliti; dalje spomin krsta Jezusovega in prvega čudeža v Kani, kajti po teh treh dogodkih je bil Jezus najprej razglašen kot obljubljeni Odrašenik.

Ponedeljek, 7. januarja: Sv. Valentin, škof († 472). — Sv. Krispin, škof.

Torek, 8. januarja: Sv. Severin, opat. — Sv. Erhard, škof.

Sreda, 9. januarja: Sv. Vital, muč. — Sv. Julijan in Basilisa.

Četrtek, 10. januarja: Sv. Pavel I., papež. — Sv. Viljem, škof.

Solnce izhaja ob 7. uri 55 minut; zahaja ob 4. uri 20 minut.

Luna: Zadnji krajec 5. januarja ob 1. uri popoldne.

Sv. Genovefa.

(† 512.)

Rojena je bila Genovefa v kraju Nanterre blizu Pariza. Ko se je škof sv. German mudil v ondotnem kraju, je govoril tudi z malo pastirico ter ji napovedal njeno sveto prihodnost. Še zelo mlada je napravila obljubo sv. čistosti. Po smrti svojih staršev je prebivala večinoma v Parizu; mudila se je pa tudi drugod, da je mogla izvrševati dela usmiljenja. Pri tem jo je Bog podpiral ter ji podelil dar čudežev in prorok. Tudi njeno življenje ni bilo brez preganjanja, a ko so jo spoznali, so jo čislali kot svetnico. Ko je frankovski kralj Hilderik oblegal Pariz, je zapustila Genovefa s svojimi spremljevalkami mesto, da bi preskrbela pomanjkanje trpečemu prebivalstvu žita. Hilderik se je omehčal vsled njene prošnje ter je izpustil več ujetnikov. Parizu je zopet pretila nevarnost, ko se je drzni Atila s Huni bližal mestu. Prebivalstvo je ubogalo Genovefo in ni bežalo, marveč v molitvi in pokori iskalo pomoči pri Bogu. Nevarnost je bila odvrnjena, kakor je Genovefa napovedala. Kralj Klodvik, ki se je dal krstiti vsled prošnje pobožne soproge Klotilde, si je izvolil Genovefo za svetovalko ter je postal vsled njene pomoči — dasi sicer trdega značaja — velikodušen in krščanski vladar. Genovefa je umrla leta 512. v starosti 97 let. V Parizu jo časte kot mestno varuhinjo.

To in ono.

Spominčica junaku

† Francu Groboljšku, ki je padel v bojih za Assiago dne 14. oktobra 1917.

Zadnja misel na predragi dom...

In srce Ti jenjalo je biti,
upati, trpeti in čutiti;

jenjal zate je sovražni grom.

Čas ločitve...

Zri sem Te odhajati z bojišča,
plavati pod zvezde čez grobišča
v kraj miru, odkoder ni vrnitve, —
po plačilo.

Bilo vas junakov je število

h Knezu ste korakali pojoči,

kjer glasé se večne epopeje...

Tvoja pot nad morjem solz se boči,

iz trpljenja in težav vodeča

tja, kjer Kralj junaške čine šteje,

kamor boš ne seže več moreča.

Palmo zmage vidim v Tvoji roki,

častno Tvoje zrem odlikovanje.

Kdo opiše Tvoje radovanje? —

Svet pa solz namakajo potoki...

Limbarski.

Velika beseda maršalova. Nedavno je sprejel v avdienco maršal Hindenburg dve kompaniji mladostnih prostovoljcev iz Porenja, ki so jih nabrali na višjih učnih zavodih. Slavni Hindenburg jih je prijazno ogovoril, opo-

minjal, naj bodo zvesti cesarju in domovini. Končno je pa še dostavil: »Vikar pa tudi se pozabite ljubega Gospoda Boga v nebesih. Če se boste njega trdno držali, bo naša domovina varna; to je moje prepričanje. In ko boste pozneje prišli v življenje in boste doživeli težke dni, tedaj se spomnite, kar vam je danes stari maršal povedal.«

Čebula. V mestecu Warwell na Angleškem je praznovala te dni svoj 100. rojstni dan neka ondotna posestnica. Ko so jo vprašali, kako je živila doslej, da je še v tej visoki starosti tako čvrsta, je odgovorila, da se mora za čvrsto zdravje in za visoko starost zahvaliti čebuli, ki jo je uživala rada že od mladosti. Vsak dan je použila vsaj eno; zatrjevala je, da ji je prav gotovo čebula pomagala.

Po Wilsonovi sodbi... »Reichspost« je nedavno odkrila hinavščino ameriškega predsednika, ki hoče z njo opravičiti svoje ravnanje v sedanjih svetovni vojski, z naslednjim igranjem besedi »človeško« in »nečloveško«:

Človeško je napasti — nečloveško braniti se; človeška je blokada, s katero hoče Anglija Nemčijo in Avstrijo izstradati, nečloveška je bramba s pomočjo čolnov-potapljačev; človeško je zastrupljanje morja z angleškimi minami, ki brez opozorila in brez izjeme uničijo vsako ladjo, ki se jim približa, nečloveško je pogrezanje ladij v zaprtim morju s podmorskimi čolni, četudi se je poprej zapretilo, naj se ladje ne bližajo v zaprta vodovja;

Človeško je, če Anglija ovira in dela silo nevtralnemu trgovini — nečloveško, ako osrednji državi v silobranu ne morejo preprečiti ovir, ki so nastale za trgovino v nevtralnih državah;

Človeško je vse, kar stori četverozveza — nečloveško, kar se drznojo osrednje države storiti za svojo obrambo.

O hinavščina!

Za razvedrilo.

Nobel. Kmet baronu, ki je pri njem prenočil: »Oprostite, gospod baron, zavoljo ene bolhe ni treba tako razgrajati.« — Baron: »Ja, kdo pa ve, kaj je že vse ta bolha ugriznila.«

Manjše zlo. A: Slišim praviti, da je Minka svojemu ženinu prepovedala kaditi, piti in celo na lov hoditi! Ali je vse to pustil? — B: »Ne — samo nevesto je pustil.«

Med letalci. Gospodična: »Gospod, ali nič ne mislite na nevarnost, kadar letite visoko nad sovražnikom?« — »Oh, gospodična, nevarnosti se kakor dolgovi: čim večji so, tem manj so nam marili.«

Slab spomin. Prijatelj prijatelju: »Tako blizu skupaj stanujeva in se že leto in dan nisva srečala. Zdaj ne vem, ali imam jaz od tebe denar terjati ali ti od mene!«

Objava.

Ko se dosedanje uredništvo vsled nevdržnih razmer in vsled nesrečnih političnih homatij loči od milega mu »Domoljuba«, izvršuje prijetno dolžnost, da se vsem p. n. sotrudnikom, dopisnikom in prijateljem za izkazano pomoč najtopleje zahvaljuje.

Opozorilo upravnistva.

Naročnina na »Domoljuba« znaša za leto 1918. pet kron, ne samo tri, kakor doslej. Kdor je pomotoma odposlal 3 krone, naj doloži še 2 kroni, da bo zadeva v redu na obe strani.

Na odrezke nakaznic se zopet sme pisati. Vsak naročnik naj izrabljuje ugodnost in razločno zapiše star ali nov naročnik.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj, 29. decembra: 38, 59, 72, 86, 83.
Linc, 22. decembra: 27, 8, 56, 52, 48.

Za vsako množino semenske
domače detelje

ima najboljo porabo 3317
FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA,
Dunajska cesta štev. 36.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah trvdka 2353

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram
primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod
za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele
stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno
zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure po-
poldne. 3245

Srbečico, išajje

odstrani prav naglo dr. Flescia izv. „rujavo mazilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 330 veliki K 4— porcija za rodbino K 11.— Zaloge za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zla'em telenu, Ljubljana, Martija trg. 1520

Cudovito ceno!

20 vinarjev stane 1 kg perila

da se opere čisto in belo kot sneg skoro brez truda in
zajamčeno brez škoda le s

- „Tow-Tow“ prima pralno pasto in splošnim čistilnim sredstvom! — Tudi se s „Tow-Tow“ pere perilo, čisti vsakovrstna posoda in maži pša itd. brez dodatka mila, sode, luža st. —
- „Tow-Tow“ sniti se more takoj rabiti! splošno razljo ter je postal že priljubljeno pralno in čistilno sredstvo, ker je najboljše in najcenejše; manjkati bi na smel v nobenem gospodinjstvu, bolnišnici, sanuštani, sirotišnici, hotelu, sanatoriju, restavrantu, konzumnem orastvu itd.
- „Tow-Tow“ je mlačobe prosta kemična sestavina brez sta in klorovega apna.
- „Tow-Tow“ ne konkurira z vsemi obstoječimi ponarebtami nadomestil za pranje v ceni, pač pa po nedosegni in neprekosljeni snalilni moči! — Poštni zabojček
- „Tow-Tow“ 5 kg (bretso) za 20 K zadostaje popolnoma, da se čisto belo opere 70—80 kilogramov perila. — Zaboji 10 kg
- „Tow-Tow“ za 37 kg za krog 150—250 kg, in zaboji 20 kg za 70 K za 200—350 kg perila.

Posilja se prosto voznine in zaboja po povzetju. Razprodajalci dobre primeren popusti! Izvirni zastopniki se povsod iscejo proti prevzljji. Pišite že danes na „Tow-Tow“-tovarno Márton Rubinstein & Söhne, H.-G., Makó št. 63, Ogrsko. — Uporabna navodila, zelo pripravna, se prilože vsakemu računu. Dopisuje se le v nemškem jeziku.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezgodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otro-
ških dot., rentna in ljudska nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastopaj
in poštne prosto. Sposobni zastopniki se spreje-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 1831

Sijajno bodočnost

malo turške in nove srečke avstrijskega Edečega
kriša vsled njihove vedno zvišujoče se denarne
vrednosti! Vsaka srečka sadene! Glavna dobitka
znašata čez

1,000.000 kron!

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brez-
plačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Avtomatična past

za podgane K 6-20, za miši K 4-30,
love brez nadzorstva do 40 ži-
vali v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 5-90. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po
povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v.
Izvoz, trvd. Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavzvo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

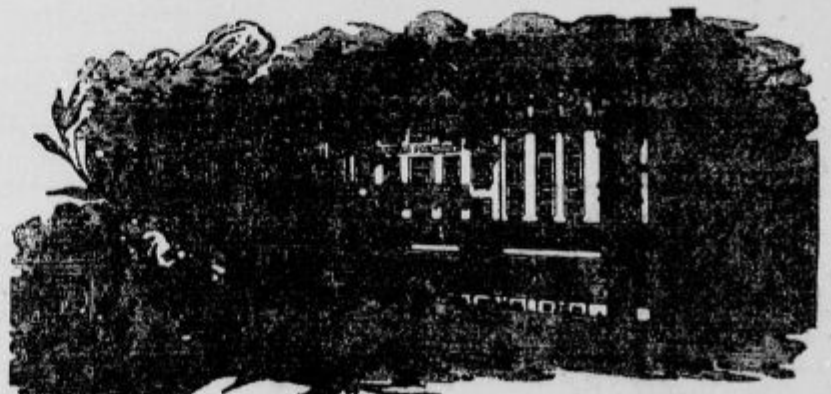
Vloge o „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mesilih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
en milijon kron. — Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo
26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadržnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najboljšje.

Vojna zapustna ura
 natančno regul. in re-
 dpa. Nikol ali jeklo K
 12.— 16.— 20.— s radij.
 svetiln. kazal. K 16.—
 20.— 24.— v arab. okr.
 K 16.— 24.— 28.— s rad.
 svet. kaz. K 20.— 24.—
 arab. rap. ura na elast.
 K 20.— 24.— 40.— 14 k.
 slata. zapustna ura na
 elasa. K 100.— 120.—
 140.—. Složno pismeno
 dovoljena ali denar nazaj.

Jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak riziko! Zamena
 dovoljena ali denar nazaj.
Prva tovarna ur JAN KONRAD
 e. in kr. dvorni založnik Brnx št. 1535 (Česko.)
 Na željo se vsakomur zastoj pošlje mo; glavni cenik,

Zastoj dobi vsak na željo
 mo; glavni ka-
 talog ur, sre-
 brnine, slatni-
 ne, godbenih
 predm. Viole
 in više. Dobro
 har. po K 14, 20,
 25, 16, 25, 33, 50.
 2 vrstne harmonike po
 K 70, 80, 100, 120; 3vrstne
 harmonike po K 180, 200,
 240, 280. Zamena do-
 voljna ali
 denar nazaj.
 Pošiljat. po
 povzetju ali
 predplačilu
 blagoposiljal-
 nica.
JAN KONRAD, c. i. kr. dver.
 osh. Most (Brnx) št. 1753, Česke.

**Kuverte s firmo,
 pisma,
 račune itd.**
 izvršuje natančno
 po naročilu
**Katoliška
 tiskarna
 v Ljubljani.**

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
 ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
 zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
 odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg šte. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848 40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
 ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Suhe gobe,

crno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno,
 korenjevo, razna travna in druga domača se-
 mena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pri-
 delkov kupuje **SEVER & URBANIČ**, Ljubljana,
 Wolfova ulica 12.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojsirsko delo urarske umetnosti!
 Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

- Kovinaste ure po K 22— 26— 32— 40— 60.—
- Srebrne ure po K 48— 54— 60— 70— 90— 100.—
- Kovinaste verižice . . . po K 2— 3— 4— 6.— 10—
- Usnjate verižice po K 1'60 2'80 4'80

Zlatinina in srebrnina v bogati izber!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepotičja, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštine prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna profokotirana tovarna ur v Švici.

H. JUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.